

**SPRÁVA O ČINNOSTI
NÁRODNÉHO BEZPEČNOSTNÉHO ÚRADU
V ROKU 2015**

BRATISLAVA, JÚN 2016

OBSAH

<u>1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE</u>	<u>5</u>
<u>2. HLAVNÉ ÚLOHY</u>	<u>6</u>
<u>3. PERSONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE</u>	<u>6</u>
<u>4. ČINNOSŤ A PÔSOBENIE</u>	<u>8</u>
4.1 LEGISLATÍVA	8
4.2 MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY	9
4.3 OCHRANA UTAJOVANÝCH SKUTOČNOSTÍ	10
4.4 KYBERNETICKÁ BEZPEČNOSŤ	13
4.5 ŠIFROVÁ OCHRANA INFORMÁCIÍ	14
4.6 ELEKTRONICKÝ PODPIS	14
<u>5. EKONOMIKA A ROZPOČET</u>	<u>16</u>
<u>6. KONTROLA A AUDIT</u>	<u>17</u>
<u>ZÁVERY A PRIORITY NA ROK 2016</u>	<u>18</u>

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

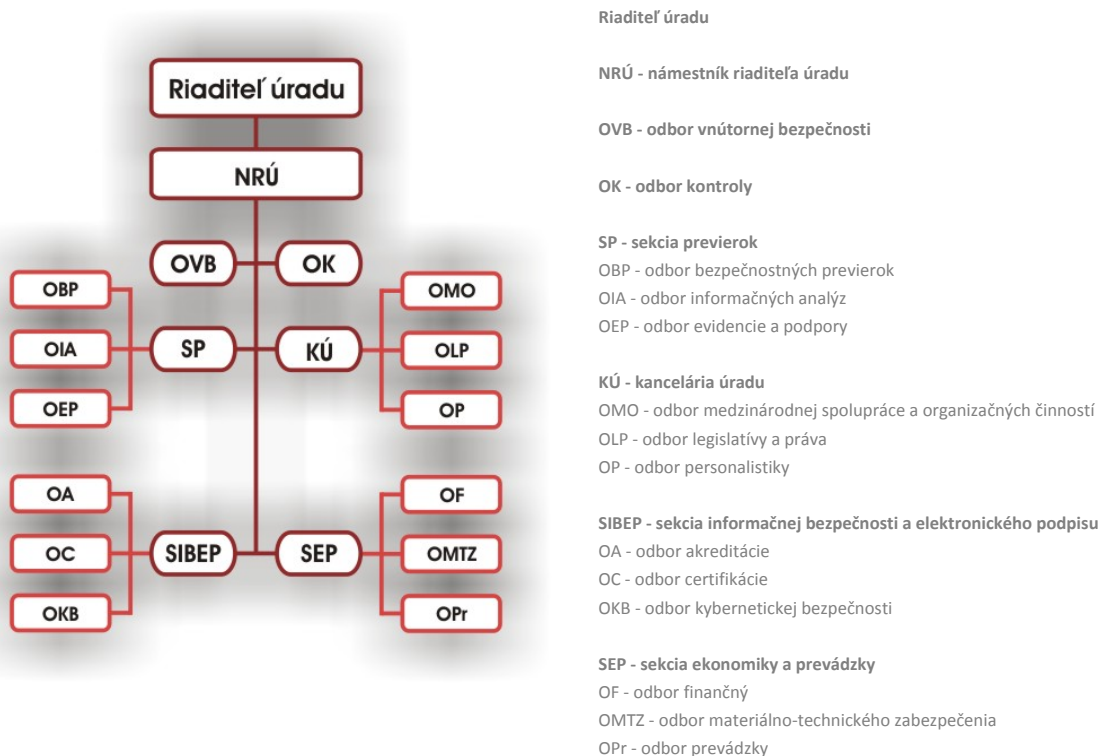
Názov:	Národný bezpečnostný úrad
Sídlo:	Budatínska 30, 851 07 Bratislava
Druh:	ústredný orgán štátnej správy
Štatutárny orgán:	Ing. Jozef Magala
Dátum vzniku:	1. novembra 2001
IČO:	36061701
Kontakt:	+ 421 2 6869 1111, podatelna@nbusr.sk
Webové sídlo:	www.nbusr.sk

HLAVNÉ ČINNOSTI

Tvorba a realizácia štátnej politiky pre oblasť ochrany utajovaných skutočností, šifrovej služby a elektronického podpisu. S účinnosťou od 1. januára 2016 sa Národný bezpečnostný úrad (ďalej len „úrad“) stal ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť kybernetickej bezpečnosti.

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA

Na čele úradu stojí riaditeľ. Organizačne sa úrad člení na sekcie a priamo riadené odbory. Sekcie sa členia na odbory. Za koordináciu činnosti útvarov zodpovedá námestník riaditeľa úradu.

KLÚČOVÉ PRÁVNE PREDPISY

Úrad vykonáva svoju pôsobnosť v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a všeobecne záväznými právnymi predpismi. Pre činnosť úradu je kľúčový zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane utajovaných skutočností“), zákon č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom podpise“) a vykonávacie predpisy k týmto zákonom.

2. HLAVNÉ ÚLOHY

Úrad je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť ochrany utajovaných skutočností, šifrovú službu a elektronický podpis. K hlavným činnostiam úradu patrí tvorba a realizácia štátnej politiky v týchto oblastiach. Nové úlohy úradu v oblasti kybernetickej bezpečnosti budú najmä koncepčného, legislatívneho a metodického charakteru.

Úlohy, ktoré úradu vyplývajú zo zákonov, uznesení vlády, ako aj medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná boli v roku 2015 splnené. Činnosť úradu nebola obmedzená žiadnymi mimoriadnymi udalosťami a okolnosťami, ktoré by vplývali na kvalitu výkonu činností alebo by spôsobili ich neplnenie.

OCHRANA UTAJOVANÝCH SKUTOČNOSTÍ

Úrad vykonáva **bezpečnostné previerky** fyzických osôb a podnikateľov, poskytuje Súdnej rade Slovenskej republiky **podklady k posudzovaniu sudcovskej spôsobilosti**, realizuje **certifikáciu** technických prostriedkov, mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích prostriedkov, uskutočňuje **kontrolu utajovaných skutočností** v štátnych orgánoch, samosprávnych orgánoch a právnických osobách. Vo vzťahu k iným štátom, orgánom Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a Organizácie Severoatlantickej zmluvy (ďalej len „NATO“) pôsobí úrad ako **národná bezpečnostná autorita**. V tejto oblasti je jeho prioritou garantovať ochranu utajovaných skutočností iných štátov, NATO a EÚ a zabezpečovať **služby centrálného registra** pri výmene utajovaných skutočností.

ŠIFROVÁ SLUŽBA

Úrad plní úlohy **ústredného šifrového orgánu**, zaisťuje **bezpečné vládne a zahraničné spojenie**, vykonáva **certifikáciu** prostriedkov šifrovej ochrany informácií (ďalej len „ŠOI“), uskutočňuje **kontrolu** bezpečnosti ŠOI, vydáva **bezpečnostné štandardy ŠOI** a **koordinuje výskum a vývoj** prostriedkov ŠOI. Je garantom a národnou autoritou v rámci medzinárodnej spolupráce v oblasti ŠOI a plní úlohy **Národnej distribučnej autority**, ktorá je vstupným a kontaktným bodom Slovenskej republiky pri výmene a distribúcii šifrovacích zariadení a šifrového materiálu.

ELEKTRONICKÝ PODPIS

Úrad je prevádzkovateľom **koreňovej certifikačnej autority**, certifikuje **bezpečné produkty** elektronického podpisu, elektronickej pečate a časovej pečiatky, posudzuje **súlad elektronických podateľní** so zákonnými požiadavkami, vykonáva **akreditáciu certifikačných autorít** a realizuje **kontroly certifikačných autorít** a príslušných registračných autorít.

KYBERNETICKÁ BEZPEČNOSŤ

Úlohy úradu budú najmä **koncepčného, legislatívneho a metodického charakteru**, vrátane tvorby, koordinácie a uskutočňovania štátnej politiky pre kybernetickú bezpečnosť, prípravy právnej úpravy v oblasti kybernetickej bezpečnosti a riadenia tohto úseku. Úrad bude zároveň riešiť aj **medzinárodné aspekty** kybernetickej bezpečnosti, zastupovať Slovenskú republiku v medzinárodných organizáciách a plniť úlohy bezpečnostnej povahy v oblasti kybernetickej bezpečnosti smerom k NATO a EÚ.

3. PERSONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE

Plnenie úloh úradu zabezpečujú príslušníci, ktorí sú v služobnom pomere podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a Železničnej polície v znení neskorších predpisov a zamestnanci, ktorí sú v pracovnom pomere podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

PROCES VÝBERU UCHÁDZAČOV

Uchádzači o získanie pracovnej pozície na úrade prechádzajú náročným procesom výberu, ktorý kladie vysoké nároky na ich bezúhonnosť, bezpečnostnú spoľahlivosť a celkovú morálnu spôsobilosť. Budúci príslušníci sa okrem štandardných výberových procedúr sa podrobujú najprísnejšej bezpečnostnej previerke IV. stupňa (na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami stupňa utajenia Prísne tajné) a psychologickému vyšetreniu so zameraním na preskúmanie psychickej a emocionálnej stability. Proces je časovo a psychicky náročný, zabezpečuje však kvalitný výber príslušníkov úradu.

ŠTRUKTÚRA PRÍSLUŠNÍKOV A ZAMESTNANCOV

Počet príslušníkov a zamestnancov úradu za posledné tri roky klesol o 7,76% (z 232 na 214), štruktúra ich zaradenia podľa druhu štátnej služby ostala rámcovo zachovaná a je stabilná. Nezmenila sa ani mierna prevaha počtu žien nad počtom mužov. Údaje o zaradení príslušníkov a zamestnancov úradu a členenie podľa pohlavia zobrazuje tabuľka č. 1.

Tabuľka č. 1: Počet príslušníkov a zamestnancov v rokoch 2013 - 2015

	2013	2014	2015
Príslušníci	206 (88,79%)	200 (88,50%)	193 (90,19%)
v prípravnej štátnej službe	9 (4,37%)	9 (4,37%)	11 (5,70%)
v stálej štátnej službe	194 (94,17%)	188 (83,19%)	180 (93,26%)
v dočasnej štátnej službe	3 (1,46%)	3 (1,33%)	2 (1,04%)
Zamestnanci	26 (11,21%)	26 (11,50%)	21 (9,81%)
Spolu	232 (110 mužov a 122 žien)	226 (104 mužov a 122 žien)	214 (99 mužov a 115 žien)

V uplynulom roku sa podarilo zvrátiť trend oslabovania najpočetnejšie zastúpenej vekovej skupiny 35 až 49 rokov. Napriek miernemu poklesu v absolútnych číslach (113 v roku 2015 oproti 117 v roku 2014) kontinuálne rastie zastúpenie tejto skupiny (52,80% v roku 2015 oproti 51,77% v roku 2014 a 48,71% v roku 2013). Výsledok je pozitívny, pretože túto skupinu tvoria skúsení odborníci v najproduktívnejšom veku s niekoľkoročnou praxou.

Zatiaľ sa však nepodarilo zastaviť klesajúci trend zastúpenia vekovo najmladšej skupiny do 34 rokov. Zväčšujúci sa rozdiel medzi počtom najmladších (do 34 rokov) a starších (nad 49 rokov) pracovníkov (19,63% : 27,57% v roku 2015 oproti 25,43% : 25,86% v roku 2013) naznačuje, že v dlhodobom horizonte by mal úrad na zaistenie prirodzenej personálnej kontinuity početne posilniť práve najmladšiu vekovú skupinu. V kontexte aktuálnej potreby získavať predovšetkým „hotových“ špecialistov (najmä v oblasti kybernetickej bezpečnosti) je však pravdepodobné, že tento trend sa v najbližšom období úplne zvrátiť nepodarí. Údaje o vekovej štruktúre úradu sú uvedené v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2: Vek príslušníkov a zamestnancov úradu v rokoch 2013 - 2015

	2013		2014		2015	
	príslušníci	zamestnanci	príslušníci	zamestnanci	príslušníci	zamestnanci
Mladší ako 34 rokov	58 (28,16%)	1 (3,85%)	46 (23,00%)	1 (3,85%)	41 (21,24%)	1 (4,76%)
35 až 49 rokov	107 (51,94%)	6 (23,08%)	112 (56,00%)	5 (19,23%)	109 (56,48%)	4 (19,05%)
50 až 59 rokov	39 (18,93%)	12 (46,15%)	39 (19,50%)	10 (38,46%)	36 (18,65%)	8 (38,10%)
Starší ako 60 rokov	2 (0,97%)	7 (26,92%)	3 (1,50%)	10 (38,46%)	7 (3,63%)	8 (38,10%)

Úrad príslušníkom a zamestnancom umožňuje udržiavanie odbornej pripravenosti a zručností a prehľbovanie kvalifikácie na odborných kurzoch, seminároch a školeniach doma i v zahraničí. V prípade potreby zabezpečuje aj zvyšovanie ich kvalifikácie na vysokých školách a špecializované policajné (odborné) vzdelávanie príslušníkov na Akadémii Policajného zboru v Bratislave, ktoré je podmienkou pre zaradenie do stálej štátnej služby.

Údaje o vzdelanostnej štruktúre príslušníkov a zamestnancov úradu sú uvedené v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3: Vzdelanie príslušníkov a zamestnancov úradu v rokoch 2013 - 2015

	2013		2014		2015	
	príslušníci	zamestnanci	príslušníci	zamestnanci	príslušníci	zamestnanci
Vysokoškolské - III. stupeň	6 (2,91%)	0 (0,00%)	9 (4,50%)	0 (0,00%)	6 (3,11%)	0 (0,00%)
Vysokoškolské - II. stupeň	166 (80,58%)	8 (30,77%)	160 (80,00%)	8 (30,77%)	155 (80,31%)	6 (28,57%)
Vysokoškolské - I. stupeň	4 (1,94%)	0 (0,00%)	3 (1,50%)	0 (0,00%)	4 (2,07%)	0 (0,00%)
Úplne stredné	30 (14,56%)	16 (61,54%)	28 (14,00%)	16 (61,54%)	28 (14,51%)	13 (61,90%)
Základné	0 (0,00%)	2 (7,69%)	0 (0,00%)	2 (7,69%)	0 (0,00%)	2 (9,52%)

4. ČINNOSŤ A PÔSOBENIE

Úrad pri plnení úloh zohľadňuje právny rámec, ktorý vymedzuje jeho základné poslanie. Tvorba a realizácia štátnej politiky pre oblasť ochrany utajovaných skutočností, šifrovú službu, kybernetickú bezpečnosť a elektronický podpis obsahuje celý rad výkonných, no aj legislatívnych, administratívnych a ďalších podporných činností.

4.1 LEGISLATÍVA

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY

V roku 2015 pokračovali práce na príprave nového **zákona o ochrane utajovaných informácií**, ktorých účelom bolo stanoviť optimálne zásady a minimálne štandardy na vytvorenie bezpečného prostredia pre utajované skutočnosti. Úrad sa snažil formulovať návrh tak, aby vzhľadom na svoju dostatočnú predvídateľnosť spĺňal požiadavky kvality zákona a zabezpečil náležitú ochranu bezpečnostných záujmov SR, ako aj záujmov NATO a EÚ.

V súvislosti s prijatím nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES (ďalej len „nariadenie eIDAS“), ktoré sa má uplatňovať od 1. júla 2016, boli zahájené práce na príprave **nového zákona o dôveryhodných službách**, účelom ktorého je zosúladiť vnútroštátny právny poriadok s nariadením o eIDAS a zároveň riešiť aplikačné problémy praxe v danej oblasti. Zákon o dôveryhodných službách s predpokladanou účinnosťou od 1. júla 2016 nahradí zákon č. 215/2002 Z. z. o elektronickej podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súvislosti s prijatím zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente úrad vypracoval **iniciatívny návrh novely vyhlášky NBÚ č. 136/2009 Z. z.**, o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom styku a administratívnom styku, ktorá bola po ukončení vnútrokomunitárneho pripomienkového konania publikovaná v Zbierke zákonov Slovenskej republiky v číastke 72/2015 a nadobudla účinnosť 15. októbra 2015.

K viacerým dôležitým legislatívnym zmenám došlo v roku 2015 **v oblasti kybernetickej bezpečnosti**. 16. júna 2015 vláda SR schválila Konceptiu kybernetickej bezpečnosti Slovenskej republiky na roky 2015-2020 (ďalej len „Konceptia“), na ktorú nadviazal Akčný plán realizácie Konceptie kybernetickej bezpečnosti Slovenskej republiky na roky 2015-2020 (ďalej len „Akčný plán“), ktorý úrad predložil na medzirezortné pripomienkové konanie 18. decembra 2015. Jeho schválenie sa predpokladá v 1. štvrtroku 2016. Dôležitá bola aj novelizácia kompetenčného zákona, ktorou sa úradu s účinnosťou od 1. januára 2016 vymedzuje nová kompetencia v oblasti kybernetickej bezpečnosti. O problematike kybernetickej bezpečnosti sa podrobnejšie píše v kapitole 4.4 Kybernetická bezpečnosť.

INTERNÉ PREDPISY

V roku 2015 bolo vo vestníku úradu vydaných **15 nariadení** riaditeľa úradu a **31 rozkazov** riaditeľa úradu. Nové nariadenia riaditeľa úradu boli vydávané na implementáciu všeobecne záväzných predpisov (napr. opatrenia súvisiace s oznamovaním protispoločenskej činnosti, bezpečnosť a ochrana pri práci, pracovný poriadok) a najmä s cieľom zefektívniť vnútorné procesy (napr. zmena organizačného poriadku, spresnenie obehu účtovných dokladov, regulácia výdavkov na reprezentačné a propagačné účely, postup príslušníkov pri vysielaní na služobné cesty a postup pri prijatiach zahraničných delegácií). Rozkazy riaditeľa úradu slúžili na určenie nositeľov konkrétnych úloh pri výcviku, medzirezortnej spolupráci, verejnom obstarávaní a inventarizácii majetku.

SPRÁVNE A PRIESTUPKOVÉ KONANIE

Úrad ako **správny orgán** v roku 2015 konal v jednom prípade. V rámci priestupkového konania uložil pokutu v sume 200 eur.

Úrad prijal **osem oznámení o neoprávnenej manipulácii s utajovanou písomnosťou**. V rámci preverovania jednotlivých prípadov neboli zistené dôvody pre začatie správneho konania a konania vo veci priestupkov na úseku ochrany utajovaných skutočností.

ZNALECKÁ ČINNOSŤ

Úrad je **znalecká organizácia** zapísaná v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky v odbore 520000 - ochrana utajovaných skutočností. V roku 2015 príslušné orgány požiadali úrad o jedno znalecké skúmanie.

4.2 MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

VZŤAHY S EÚ A NATO

V medzinárodnom prostredí pôsobí úrad ako **národná bezpečnostná autorita**, spolupracuje s bezpečnostnými orgánmi NATO a EÚ a garantuje ochranu utajovaných skutočností týchto inštitúcií.

Pôsobenie úradu v **bezpečnostných orgánoch NATO** súviselo v roku 2015 najmä s plnením úloh, ktoré úradu vyplývajú z členstva Slovenskej republiky v aliancii. Príslušníci úradu sa zúčastňovali na rokovaní Bezpečnostného výboru NATO vo formáte pre bezpečnostnú politiku, ktorý sa ťažiskovo sústreďoval na finalizáciu znenia novej bezpečnostnej smernice NATO pre oblasť priemyselnej bezpečnosti a utajovaných projektov. V roku 2015 došlo k zhode na jej konečnom znení a k jej schváleniu. Významnými sú pravidelné rokovania Bezpečnostného výboru na úrovni riaditeľov národných bezpečnostných autorít členských krajín, ktorý zasadal v októbri 2015. Výbor rieši všetky otázky súvisiace s bezpečnostnou politikou NATO a je poradným orgánom najvyššieho rozhodovacieho orgánu aliancie, Severoatlantickej rady (ďalej len „NAC“).

Úrad prostredníctvom svojho zastúpenia na **Stálej delegácii Slovenskej republiky pri NATO** (ďalej len „SD SR pri NATO“) pokrýval problematiku kybernetickej bezpečnosti. Zástupca úradu sa pravidelne zúčastňoval na zasadnutiach Výboru pre kybernetickú bezpečnosť a NAC, kde participoval na tvorbe strategických dokumentov NATO. Ťažisková téma výboru v roku 2015 bola príprava nového **Memoranda o porozumení**, ktoré upravuje podmienky spolupráce medzi NATO a členskými krajinami. Za vládu Slovenskej republiky bolo toto memorandum podpísané 16. decembra 2015. V oblasti informačnej bezpečnosti prebiehali expertné formáty (napr. Bezpečnostný výbor NATO vo formáte pre bezpečnosť informačných a komunikačných systémov), na ktorých sa rozhodovalo o certifikácii informačných systémov určených na prenos utajovaných skutočností a riešili sa otázky týkajúce sa spolupráce NATO so súkromným sektorom.

V roku 2015 pokračoval úrad v angažovanosti Slovenskej republiky pri **výstavbe nového sídla NATO** a príprave sťahovania SD SR pri NATO do nových priestorov. Úrad riešil najmä problematiku národnej inštalácie informačno-komunikačných technológií v priestoroch budúceho pôsobiska SD SR pri NATO, pričom úzko spolupracoval s rezortmi zahraničných vecí, obrany, vnútra, Slovenskou informačnou službou a Vojenským spravodajstvom. Úrad sa v roku 2015 podieľal aj na aktivitách Archívneho výboru NATO.

Príslušníci úradu sa v roku 2015 pravidelne zúčastňovali aj na rokovaní **bezpečnostných výborov EÚ**. Úrad má zastúpenie v Bezpečnostnom výbore Rady EÚ, ktorý plní poradnú úlohu Generálneho sekretariátu Rady pri príprave politik bezpečnosti a ochrany utajovaných skutočností tejto inštitúcie, v dvoch podvýboroch Rady (pre informačnú bezpečnosť a pre akreditáciu), v Skupine expertov Európskej komisie pre bezpečnostnú politiku, ktorá zodpovedá za prípravu a výkon bezpečnostných politik a pravidiel v rámci Európskej komisie. Zástupcovia úradu sa zúčastňovali aj na rokovaní Bezpečnostného výboru Európskej služby pre vonkajšiu činnosť.

Nosnou časťou agendy Bezpečnostného výboru Rady EÚ v roku 2015 bola **revízia a tvorba nových bezpečnostných politik** zameraných na priemyselnú bezpečnosť, bezpečnostné predpisy Rady, poskytovanie utajovaných skutočností súdom a justičným orgánom, prístup Európskeho parlamentu k utajovaným informáciám EÚ v oblasti spoločnej a zahraničnej bezpečnostnej politiky, návrh bezpečnostných pravidiel Všeobecného súdu, politika informovanosti a odbornej prípravy v oblasti bezpečnosti na účely ochrany utajovaných skutočností EÚ, koncept zdieľania utajovaných skutočností EÚ s inštitúciami, agentúrami, úradmi a orgánmi únie. Na pôde Európskej komisie boli v roku 2015 prijaté nové bezpečnostné pravidlá: *Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/443 z 13. marca 2015 o bezpečnosti v Komisii* a *Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ*. V rámci Európskej komisie úrad participuje aj na budovaní satelitného systému Galileo a vydávaní štandardov pre elektronický podpis.

Významný medzník v rámci oblasti ochrany utajovaných skutočností v EÚ priniesla *Dohoda medzi vládami členských štátov EÚ, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady, o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme EÚ*. Dohoda vstúpila do platnosti 1. decembra 2015, po ukončení procesu ratifikácie vo všetkých členských štátoch, ktorý trval niekoľko rokov.

BILATERÁLNE VZŤAHY

Aj v roku 2015 pokračovalo rozširovanie počtu **bilaterálnych zmlúv** o výmene a ochrane utajovaných skutočností. Bez týchto zmlúv by nemohlo dochádzať k výmene utajovaných skutočností, k uznávaniu bezpečnostných previerok vydaných v zahraničí a súkromný sektor by sa nemohol zúčastňovať na realizácii zákaziek, pri ktorých dochádza k postupovaniu zahraničných utajovaných skutočností. Úrad ako gestorský orgán oslovuje svojich partnerov v zahraničí a pripravuje návrhy textov zmlúv, ktoré schvaľuje vláda Slovenskej republiky.

1. septembra 2015 nadobudla platnosť Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou **Arménskej republiky** o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností (podpísaná 11. novembra 2014 v Bratislave), oznámenie o nej bolo publikované v Zbierke zákonov pod č. 212/2015 Z. z.

4.3 OCHRANA UTAJOVANÝCH SKUTOČNOSTÍ

PERSONÁLNA BEZPEČNOSŤ

Vykonávanie bezpečnostných previerok fyzických osôb patrí ku kľúčovým činnostiam úradu. Úrad v roku 2015 prijal 4 358 žiadostí o vykonanie bezpečnostnej previerky navrhovanej osoby, 1 653 z nich pochádzalo od Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Za sledované obdobie bolo vydaných 3 837 osvedčení, z toho 1 558 osvedčení pre rezort obrany. Počty osvedčení vydaných v roku 2015 a porovnanie údajov s rokmi 2013 a 2014 sú uvedené v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4: Prehľad osvedčení vydaných v rokoch 2013 - 2015

Stupeň utajenia	2013	2014	2015
Dôverné	1 277	2 883	2 104
z toho Dôverné pre MO SR	345	734	499
Tajné	1 050	1 415	1 492
z toho Tajné pre MO SR	628	837	909
Prísne Tajné	327	266	241
z toho Prísne Tajné pre MO SR	144	142	150
Spolu	2 654	4 617	3 837

V roku 2015 bolo vydaných 54 rozhodnutí a podaných 16 odvolaní navrhovaných osôb proti rozhodnutiu úradu. V ôsmich prípadoch Výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „výbor“) rozhodnutie úradu potvrdil, v jednom prípade rozhodnutie úradu zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Zvyšné odvolania boli v odvolacom procese a výbor sa k nim ešte nevyjadril.

Tabuľka č. 5: Odvolania fyzických osôb proti rozhodnutiam úradu v rokoch 2013 - 2015

	2013	2014	2015
Rozhodnutia	31	29	54
Odvolania	5	24	16
Potvrdené rozhodnutia	4	21	8
Zrušené rozhodnutia	1	3	1
Podané žaloby	0	1	1

V roku 2015 úrad po prvýkrát spracúval žiadosti o **vyhodnotenie podkladov k posudzovaniu sudcovskej spôsobilosti**. Prijal 60 takýchto žiadostí, na základe ktorých Súdnej rade Slovenskej republiky poskytol podklady k posúdeniu spôsobilosti 51 kandidátov na sudcov.

Vo vzťahu k **utajovaným skutočnostiam postupovaným NATO a EÚ** bolo navrhovaným osobám v roku 2015 vydaných 3 631 certifikátov (1 786 certifikátov NATO a 1 845 certifikátov EÚ). Úrad vydal aj 12 certifikátov NATO ATOMAL. Ich držiteľia musia každoročne absolvovať **poučenie o povinnostiach na ochranu utajovaných skutočností NATO / EÚ**. V roku 2015 úrad vykonal 811 poučení osôb zo štátneho i súkromného sektoru (z toho 423 držiteľov certifikátov NATO, 347 držiteľov certifikátov EÚ). Z celkového počtu poučení bolo 41 špeciálnym druhom poučenia držiteľov certifikátov NATO ATOMAL, ktoré oprávňujú na prístup k utajovaným skutočnostiam o strategickom jadrovom odstrašovaní NATO a vydávajú sa len úzkemu okruhu osôb. Poučenia držiteľov týchto certifikátov sa okrem pravidelných ročných intervalov vykonávajú aj v čase nadobudnutia a zániku ich platnosti.

PRIEMYSELNÁ BEZPEČNOSŤ

V oblasti priemyselnej bezpečnosti úrad vykonáva **bezpečnostné previerky podnikateľov** (fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb). Úrad ich vykonáva na žiadosť štatutárneho orgánu, ak existuje predpoklad, že podnikateľovi bude postúpená utajovaná skutočnosť zo štátneho orgánu, alebo bude podnikateľ štátnym orgánom požiadany o vytvorenie utajovanej skutočnosti. Rovnako úrad vykonáva bezpečnostné previerky podnikateľov, ktorí plánujú požiadať o povolenie na obchodovanie s vojenským materiálom.

V roku 2015 úrad prijal 111 žiadostí o vykonanie bezpečnostnej preverky podnikateľa, teda iba nepatrne viac ako v predchádzajúcom roku (104 v roku 2014). Úrad vydal 104 potvrdení o priemyselnej bezpečnosti, z toho 13 potvrdení stupňa utajenia Vyhradené, 79 potvrdení stupňa utajenia Dôverné, 11 potvrdení stupňa utajenia Tajné a 1 potvrdenie stupňa utajenia Prísne tajné. Prehľad uvádzaných údajov sa nachádza v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6: Prehľad potvrdení o priemyselnej bezpečnosti vydaných v rokoch 2013 - 2015

Stupeň utajenia	2013	2014	2015
Vyhradené	3	10	13
Dôverné	65	59	79
Tajné	16	21	11
Prísne tajné	2	5	1
Spolu	86	95	104

Úrad v roku 2015 vydal **26 rozhodnutí**, ktorými zrušil platné potvrdenie o priemyselnej bezpečnosti. Odvolanie proti rozhodnutiu úradu podali dvaja podnikatelia. V jednom prípade rozhodol úrad v autoremedúre a o jednom odvolaní rozhodoval výbor, ktorý rozhodnutie úradu potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o jednej žalobe proti rozhodnutiu výboru. Prehľad týchto rozhodnutí je uvedený v tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7: Odvolania podnikateľov proti rozhodnutiam úradu v rokoch 2013 - 2015

	2013	2014	2015
Rozhodnutia	9	11	26
Odvolania	4	3	2
Odvolania - autoremedúra	1	0	1
Potvrdené rozhodnutia	1	2	1
Zrušené rozhodnutia	2	1	0
Podané žaloby	0	2	1

Vo vzťahu k utajovaným skutočnostiam NATO a EÚ bolo v roku 2014 podnikateľom vydaných **deväť certifikátov NATO a 11 certifikátov EÚ**.

ADMINISTRATÍVNA BEZPEČNOSŤ

Úrad v roku 2015 **prijal a odoslal 3 171 utajovaných písomností**. Záznam o ich spracovaní v **protokole utajovaných písomností** a porovnanie údajov s predchádzajúcimi rokmi sú uvedené v tabuľke č. 8.

Tabuľka č. 8: Počet utajovaných písomností spracovaných na úrade v rokoch 2013 - 2015

Stupeň utajenia	2013	2014	2015
Vyhradené	3 613	5 083	2 943
Dôverné	260	194	222
Tajné	3	4	6
Prísne tajné	0	0	0
Spolu	3 876	5 281	3 171

Úrad zabezpečil prevzatie utajovaných skutočností od štyroch subjektov bez právneho nástupcu, odňatie utajovaných skutočností nepovolanej osobe a vykonal úkony potrebné na zabezpečenie ich ochrany. Úrad v roku 2015 vydal 16 metodických usmernení, vykonal štyri celodenné školenia o vybraných problémoch z oblasti administratívnej bezpečnosti.

CENTRÁLNY REGISTER

Pracovisko centrálného registra zriadené na úrade plní úlohy prijímateľa a odosielateľa utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v rámci medzinárodnej spolupráce. V roku 2015 bolo jeho prostredníctvom zaevidovaných 3 429 utajovaných písomností NATO a 1 854 utajovaných písomností EÚ. Úrad v hodnotenom období sprostredkoval 32 výmen utajovaných skutočností s inými štátmi. Prehľad činnosti centrálného registra v roku 2015 a porovnanie údajov s rokmi 2013 a 2014 je uvedený v tabuľkách č. 9 až 11.

Tabuľka č. 9: Počet zaevidovaných utajovaných písomností NATO v rokoch 2013 - 2015

Stupeň utajenia	2013	2014	2015
NATO Restricted	321	290	1 092
NATO Confidential	993	1 113	1 287
NATO Secret	489	1 041	1 050
NATO Top Secret	0	0	0
Spolu	1 803	2 444	3 429

Tabuľka č. 10: Počet zaevidovaných utajovaných písomností EÚ v rokoch 2013 - 2015

Stupeň utajenia	2013	2014	2015
EU Restricted	1 040	977	970
EU Confidential	625	673	796
EU Secret	110	87	88
EU Top Secret	0	0	0
Spolu	1 775	1 737	1 854

Tabuľka č. 11: Výmena utajovaných skutočností so zahraničnými štátmi v rokoch 2013 - 2015

Stupeň utajenia	2013	2014	2015
Vyhradené	14	64	12
Dôverné	3	15	6
Tajné	34	25	8
Prísne tajné	8	9	6
Spolu	59	113	32

Na úrade je od roku 2010 vytvorený aj register utajovaných skutočností **NATO ATOMAL**. V roku 2015 nezaevidoval žiadnu utajovanú písomnosť.

Dôležitou udalosťou uplynulého roka bolo cvičenie NATO **ABLE STAFF 2015**. Jeho cieľom bolo preveriť procedúry a komunikačné systémy súvisiace s jadrovým plánovaním a konzultáciami, precvičiť použiteľné opatrenia Systému krízovej odozvy NATO (NCRS), realizovať praktický výcvik personálu v centrále NATO, v Hlavnom veliteľstve spojeneckých síl v Európe (SHAPE) a v národných ústrediach v konzultačných procedúrach. Úrad sa na cvičení zúčastňoval na distribučnej úrovni, prostredníctvom centrálného registra sa uskutočňovalo prijímanie a postupovanie utajovaných skutočností. Na politicko-technickej a strategickej úrovni sa cvičenia zúčastnili zainteresované rezorty (Ministerstvo zahraničných vecí SR a európskych záležitostí, Ministerstvo obrany SR a Úrad vlády SR).

FYZICKÁ BEZPEČNOSŤ A OBJEKTOVÁ BEZPEČNOSŤ

V rámci realizovaných bezpečnostných previerok podnikateľov úrad v roku 2015 posudzoval opatrenia fyzickej a objektivej bezpečnosti na ochranu utajovaných skutočností u 42 preverovaných subjektov a vypracoval 12 metodických usmernení v tejto oblasti.

OCHRANA PRED NEŽIADUCIM ELEKTROMAGNETICKÝM VYŽAROVANÍM

V oblasti zabezpečenia ochrany utajovaných skutočností pred únikom prostredníctvom **nežiaduceho elektronického vyžarovania** úrad vykonal zónové merania priestorov a merania technických prostriedkov a prostriedkov šifrovej ochrany informácií v špecializovanom Tempest laboratóriu. V roku 2015 úrad vybavil 24 žiadostí o vykonanie meraní ochrany pred elektromagnetickým vyžarovaním. Bolo vykonaných 596 meraní technických prostriedkov a prostriedkov šifrovej ochrany informácií. Na základe kategorizácie 131 komponentov a 38 zónových meraní priestoru úrad posúdil 198 priestorov.

CERTIFIKÁCIA A AKREDITÁCIA

V oblasti fyzickej a objektovej bezpečnosti v roku 2015 úrad vydal **45 certifikátov mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích prostriedkov**, z toho 41 certifikátov typu a štyri certifikáty prostriedku.

V oblasti informačnej bezpečnosti úrad v roku 2015 vydal **60 certifikátov technických prostriedkov**. Podrobnejšie členené údaje sú uvedené v tabuľke č. 12.

Tabuľka č. 12: Prehľad vydaných certifikátov technických prostriedkov v roku 2015

Technický prostriedok	Vyhradené	Dôverné	Tajné	Prísne tajné	Spolu
Samostatný osobný počítač	16	17	3	1	37
Počítačová sieť	2	0	1	0	3
Písací stroj, mechanický	4	5	2	0	11
Kopírovacie zariadenie	8	1	0	0	9
Spolu	30	23	6	1	60

V oblasti certifikácie prostriedkov ŠOI vydal úrad v roku 2015 osem **certifikátov prostriedkov ŠOI** a 11 dodatkov k pravidlám na požívanie týchto prostriedkov.

Úrad plní aj úlohy vyplývajúce z povinností **Lokálnej bezpečnostnej akreditačnej autority** (ďalej len „LSAA“) pre komunikačné a informačné systémy. Zabezpečuje akreditáciu komunikačných a informačných systémov NATO a EÚ. V roku 2015 vydala LSAA sedem bezpečnostných akreditácií, z toho dve pre systémy NATO a päť pre systémy EÚ.

4.4 KYBERNETICKÁ BEZPEČNOSŤ

V roku 2015 vrcholili aktivity zahŕňajúce prípravu, tvorbu a predkladanie **strategických a koncepčných materiálov pre oblasť kybernetickej bezpečnosti v Slovenskej republike**. Boli realizované pod gesciou úradu, ktorý na ich prípravu úzko spolupracoval so zainteresovanými štátnymi orgánmi. Tieto aktivity boli zavŕšené v polovici júna 2015 schválením Konceptie kybernetickej bezpečnosti SR na roky 2015-2020 vo vláde Slovenskej republiky (ďalej len „Konceptia“) a najmä predložením návrhu Akčného plánu realizácie Konceptie kybernetickej bezpečnosti SR na roky 2015-2020 (ďalej len „Akčný plán“) do legislatívneho procesu v decembri 2015.

Jednotlivé opatrenia Akčného plánu smerujú k vybudovaniu otvoreného, bezpečného a chráneného národného kybernetického priestoru. Vychádzajú z reálneho prostredia SR a zohľadňujú aj ciele a priority definované v strategických a koncepčných dokumentoch EÚ a NATO. Ide predovšetkým o vytvorenie účinných nástrojov, ktorými bude Slovenská republika schopná predchádzať, zaznamenávať, brániť sa a zotavovať sa z prípadných kybernetických útokov na informačnú a komunikačnú infraštruktúru. Dôležité sú aj plány v oblasti vzdelávania a vytvárania dôveryhodného prostredia medzi verejným, akademickým a súkromným sektorom.

V roku 2015 došlo aj k dôležitým udalostiam v rámci **inštitucionálneho rámca riadenia kybernetickej bezpečnosti**. Novela kompetenčného zákona s účinnosťou od 1. januára 2016 vymedzila **úrad ako ústredný orgán štátnej správy pre kybernetickú bezpečnosť**. Úlohy úradu budú najmä koncepčného, legislatívneho a metodického charakteru, vrátane tvorby, koordinácie a uskutočňovania štátnej politiky pre kybernetickú bezpečnosť, prípravy právnej úpravy v oblasti kybernetickej bezpečnosti a riadenia tohto úseku. Úrad bude zároveň riešiť aj medzinárodné aspekty kybernetickej bezpečnosti, zastupovať Slovenskú republiku v medzinárodných organizáciách a plniť úlohy bezpečnostnej povahy v oblasti kybernetickej bezpečnosti smerom k NATO a EÚ.

7. októbra 2015 bola zriadená **Komisia riaditeľa úradu pre kybernetickú bezpečnosť**, ktorej štatút prerokovala a vzala na vedomie vláda Slovenskej republiky dňa 7. októbra 2015.

Novelou zákona č. 110/2004 Z. z. o fungovaní Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky v čase mieru z 12. novembra 2015 bol vytvorený **Výbor Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky pre kybernetickú bezpečnosť**, ktorého štatút schválila vláda Slovenskej republiky 16. decembra 2015.

Úrad v roku 2015 plnil aj úlohy **Bezpečnostného a prevádzkového monitorovacieho centra (SK CSIRC)**, ktoré je špecializovaným pracoviskom počítačovej bezpečnosti a reakcie na incidenty. Úrad spracúval informácie o kybernetických incidentoch prevažne v utajovaných komunikačných a informačných sieťach. Pracovisko SK CSIRC spolupracovalo s NCIRC (NATO CIRC) a jednotným varovným systémom EU NSIAM (European Union Network Security Incident Alert Mechanism), ako aj ďalšími pracoviskami tohto druhu. Získané informácie o hrozbách a incidentoch, spolu s návrhmi protiopatrení, úrad distribuoval rezortom prostredníctvom komunikačného informačného systému Apeiron a prostredníctvom **Národného bezpečnostného analytického centra (NBAC)**, v ktorom úrad popri plnení

štandardných úloh pôsobí ako gestor pre kybernetické hrozby. Pracovisko SK CSIRC v roku 2015 vydalo, publikovalo a distribuovalo približne 100 dokumentov s kybernetickou tematikou (bulletin, caution, appeal, report, sitrep). Okrem toho distribuovalo viac ako 150 dokumentov s kybernetickou tematikou EÚ a NATO. Realizáciou poskytovania týchto služieb sa zvyšuje bezpečnosť komunikácie a výmeny utajovaných skutočností.

4.5 ŠIFROVÁ OCHRANA INFORMÁCIÍ

ÚSTREDNÝ ŠIFROVÝ ORGÁN

Úrad plní úlohy **ústredného šifrového orgánu**, z čoho mu vyplývajú konkrétne povinnosti a kompetencie. Systém ŠOI je založený na overenej štruktúre rezortných šifrových orgánov a ich úzkej spolupráci s ústredným šifrovým orgánom. V roku 2015 úrad spolupracoval s rezortnými šifrovými orgánmi a usporiadal deväť školení odbornej spôsobilosti zamestnancov na úseku ŠOI. Úrad vydal 31 osvedčení o odbornej spôsobilosti na úseku ŠOI.

Úrad ako **gestor vládneho a zahraničného spojenia** v roku 2015 zabezpečoval správu systémov a prostriedkov ŠOI schválených do prevádzky v rámci štátnej správy a na úrade. Priebežne zabezpečoval operatívne požiadavky rezortov a súvisiacu podporu pre systémy a prostriedky ŠOI, najmä výrobu a distribúciu národného šifrového materiálu a poradenstvo pre údržbu používaných prostriedkov ŠOI. Úrad pokračoval aj vo výskume v oblasti kryptológie a vo vývoji prostriedkov ŠOI.

Úrad v roku 2015 vydal súhlas s používaním prostriedku ŠOI **EÚ ZED! Version 4.0** na ochranu utajovaných informácií EÚ do stupňa utajenia RESTREINT UE/EU RESTRICTED a súhlas s používaním prostriedku ŠOI **EÚ CHIASMUS for Windows v. 1.7** na ochranu utajovaných skutočností ekvivalentu stupňa utajenia VYHRADENÉ/EINGESCHRÄNKT používanom v rámci medzinárodnej siete cezhraničného sledovania a spolupráce medzi úradom zvláštnych policajných činností Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky a partnerskou službou EKO-Cobra/DSE-Referat 2.2 Ministerstva vnútra Rakúskej republiky.

NÁRODNÁ DISTRIBUČNÁ AUTORITA

Úrad ako garant a národná autorita pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti ŠOI plní úlohy **Národnej distribučnej authority** (ďalej len „NDA“). Z pozície NDA zabezpečuje distribúciu šifrových materiálov v rámci Slovenskej republiky, v rámci NATO, EÚ a v rámci spolupráce s partnerskými krajinami. V roku 2015 NDA distribuovala 2 301 šifrových zásielok. Ich prehľad je uvedený v tabuľke č. 13.

Tabuľka č. 13: Prehľad o zásielkach distribuovaných prostredníctvom NDA v roku 2015

Národné prostriedky ŠOI	1 747
Prostriedky ŠOI NATO	538
Prostriedky ŠOI EÚ	16
Spolu	2 301

Príslušníci úradu sa v roku 2015 zapojili do cvičení NATO určených pre NDA členských krajín. V júni sa uskutočnilo cvičenie **DEKMS/EKMS Key Stress Test NATO and Nations**, v decembri cvičenie **Alliance EKMS Tests/Operational Contingency Validation**.

4.6 ELEKTRONICKÝ PODPIS

KOREŇOVÁ CERTIFIKAČNÁ AUTORITA

Úrad je prevádzkovateľom **koreňovej certifikačnej authority Slovenskej republiky**, ktorá akreditovaným certifikačným autoritám vydáva certifikáty verejných kľúčov. Úrad je prevádzkovateľom technológie na **vedenie zoznamu všetkých vydaných kvalifikovaných certifikátov** obsahujúci údaje o ich platnosti. Tieto údaje poskytuje úrad na požiadanie.

V roku 2015 úrad vydal **certifikát o akreditácii certifikačnej služby** dlhodobého uchovávania elektronických dokumentov podpísaných zaručeným elektronickým podpisom alebo opatrených zaručenou elektronickou pečatou, **štyri certifikáty produktov pre zaručený elektronický podpis**, zaručenú elektronickú pečať a časovú pečiatku a **jedno osvedčenie o zhode** pre elektronickú podateľňu.

V súvislosti s prijatím zákona o e-Governmente s prijatím noviel vyhlášok k zákonu o elektronickom podpise úrad publikoval **nový štandard formátov** certifikátov a kvalifikovaných certifikátov.

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ CERTIFIKAČNÁ AUTORITA

Úrad je zriaďovateľom Slovenskej národnej certifikačnej autority (ďalej len „SNCA“), ktorá **poskytuje akreditovanú certifikačnú službu** správy kvalifikovaných certifikátov a akreditovanú certifikačnú službu vydávania časových pečiatok. Okrem úradu sú zmluvnými klientmi SNCA zložky štátnej správy, z ktorých najvýznamnejším je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Úrad pre potreby rezortu vnútra zabezpečuje najmä certifikačné služby pre oblasť technologických certifikátov (elektronický podpis, šifrovanie, autentizácia, vytváranie bezpečného šifrovaného kanála, podpisovanie zdrojového kódu aplikácií a ovládačov, certifikáty webserverov a aplikačných serverov, certifikáty pre VPN koncentrátory) a poskytuje akreditovanú službu vydávania časových pečiatok.

Ďalším významným zmluvným partnerom SNCA je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorému poskytuje akreditovanú certifikačnú službu vydávania časových pečiatok a pripravuje sa poskytovanie akreditovanej certifikačnej služby správy kvalifikovaných certifikátov. Akreditovanú certifikačnú službu vydávania časových pečiatok poskytuje SNCA aj Ústavnému súdu SR. Od roku 2015 SNCA poskytuje akreditovanú certifikačnú službu (správa kvalifikovaných certifikátov) Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Úradu priemyselného vlastníctva a pripravuje sa poskytovanie uvedenej služby Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch.

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY NÁRODNÉHO BEZPEČNOSTNÉHO ÚRADU

Začiatkom roka 2013 bolo prijaté rozhodnutie, že v súlade s Konceptiou rozvoja informačných systémov vypracuje úrad projekt elektronizácie svojich služieb, ktorý by mal zabezpečiť občanom a podnikateľom komplexné elektronické vybavovanie záležitostí vo vzťahu k úradu. Úrad sa pri jeho realizácii rozhodol požiadať o pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskeho spoločenstva. Nakoľko v programovom období 2007-2013 sa nepodarilo využiť možnosť čerpať prostriedky z Operačného programu Informatizácia spoločnosti (OPIS), bude úrad pokračovať v snahe financovať ho zo štrukturálnych fondov v období 2014-2020, v rámci prioritnej osi 7 Informačná spoločnosť.

22. júla 2015 úrad vyhlásil verejné obstarávanie na predmet zákazky **Informačný systém Elektronické služby Národného bezpečnostného úradu**. Z hľadiska postupu bola zvolená užšia súťaž a z pohľadu druhu zákazky ide o služby. Užšia súťaž k 31. decembru 2015 stále prebiehala. Uzavretiu novej zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného prostriedku bude predchádzať schválenie reformného zámeru na Ministerstve vnútra SR a následne vypracovanie a schválenie novej štúdie uskutočniteľnosti na Ministerstve financií SR.

V prípade získania finančných prostriedkov z eurofondov úspešná realizácia projektu prinesie zjednodušenie administratívy pre občanov a podnikateľov, ako aj skrátenie lehôt konania. Cieľové riešenie bude umožňovať plne elektronickú formu komunikácie a výmenu dokumentov. Zároveň bude umožnený elektronický výkon verejnej moci pre všetky povinné osoby, ktoré môžu zabezpečiť efektívny, rýchly, bezpečný a spoľahlivý výkon svojej agendy. Bez uvedených služieb by nemohla infraštruktúra, či už vo verejnom sektore alebo v komerčnom sektore efektívne fungovať, najmä pokiaľ ide o okamžité overenie platnosti elektronického podpisu, resp. zaručeného elektronického podpisu, elektronickej pečate, resp. zaručenej elektronickej pečate a časovej pečiatky. Prínosy sa v praxi prejavujú v možnosti bezpečného elektronického potvrdenia úkonov, v zrýchlení konaní a v kontrole a integrite informácií vrátane ich zabezpečenia pred zneužitím. Službu na vydanie certifikátu osvedčenia a rozhodnutia o autorizácii osoby je možné zabezpečiť len listinnou formou, po zavedení projektu to bude možné aj elektronicky.

5. EKONOMIKA A ROZPOČET

Národná rada Slovenskej republiky 4. decembra 2014 zákonom č. 473/2013 Z. z. schválila vládny návrh štátneho rozpočtu na rok 2015. Úrad pri hospodárení s finančnými prostriedkami dodržiaval zásady hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti pri dodržiavaní legislatívnych predpisov, najmä čo sa týka zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, uznesení vlády Slovenskej republiky a metodických pokynov a usmernení Ministerstva financií Slovenskej republiky.

ROZPIS ZÁVÄZNÝCH UKAZOVATEĽOV ROZPOČTU NA ROK 2015

Rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu kapitoly 41 - Národný bezpečnostný úrad, vplyv rozpočtových opatrení na výšku rozpočtu k 31. decembru 2015 a porovnanie čerpania finančných prostriedkov k upravenému rozpočtu k 31. decembru 2015 je uvedený v tabuľke č. 14.

Tabuľka č. 14: Rozpočet úradu v roku 2015

	Rozpis rozpočtu	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie k upravenému rozpočtu
I. Príjmy kapitoly				
A. Záväzný ukazovateľ	35 000,00 €	19 420,00 €	21 027,12 €	108,30 %
B. Prostriedky z rozpočtu EÚ	0,00 €	0,00 €	0,00 €	
II. Výdavky kapitoly celkom (A+B)	8 397 076,00 €	8 746 121,06 €	8 220 526,53 €	94,00 %
A. Výdavky spolu bez prostriedkov Európskej únie (600+700), z toho	8 397 076,00 €	8 746 121,06 €	8 220 526,53 €	94,00 %
A.1. Prostriedky štátneho rozpočtu - kód zdroja 111	8 397 076,00 €	8 446 121,06 €	7 920 526,53 €	93,80 %
- kód zdroja 131	0,00 €	300 000,00 €	300 000,00 €	100,00 %
A.2. Prostriedky na spolufinancovanie	0,00 €	0,00 €	0,00 €	
A.3. Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610), kód zdroja 111, z toho	4 439 766,00 €	4 516 355,00 €	4 328 032,94 €	95,80 %
- aparát ústredného orgánu	4 439 766,00 €	4 516 355,00 €	4 328 032,94 €	95,80 %
Počet zamestnancov podľa prílohy č. 1 k UV SR č. 67/2010, z toho	246 osôb	246 osôb	209 osôb*	85,00 %
- aparát ústredného orgánu	246 osôb	246 osôb	209 osôb*	85,00 %
A.4. kapitálové výdavky (700), bez prostriedkov na spolufinancovanie, z toho	0,00 €	494 077,56 €	393 052,80 €	79,60 %
- kód zdroja 111	0,00 €	194 077,56 €	93 052,80 €	47,90 %
- kód zdroja 131C	0,00 €	300 000,00 €	300 000,00 €	100 %
B. Prostriedky Európskej únie	0,00 €	0,00 €	0,00 €	
C. Výdavky štátneho rozpočtu na realizáciu programov vlády SR 085 - Bezpečnosť informácií	8 397 076,00 €	8 746 121,06 €	8 220 526,53 €	94,00 %
D. Systemizácia policajtov v štátnej službe: objem finančných prostriedkov na služobné príjmy v štátnej službe	4 200 044,00 €	4 273 548,00 €	4 142 582,70 €	96,90 %
počet miest spolu	216 osôb	216 osôb	188 osôb*	87,00 %

* evidenčný počet zamestnancov k 31.12.2015

Záväzné ukazovatele rozpočtu úradu boli v roku 2015 dodržané.

ROZPOČET NA ROK 2016

Národná rada Slovenskej republiky 20. novembra 2015 schválila vládny návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2016. Nadväzne na bod C.1 uznesenia vlády SR č. 544 zo dňa 7. októbra 2015 k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 a ustanovenie § 6 ods. č. 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách boli úradu oznámené záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2016. **Celkové výdavky úradu na rok 2016 sú rozpočtované v rámci programu OD9 – Bezpečnosť informácií v sume 8 547 851,00 eur.**

6. KONTROLA A AUDIT

Kontrolná a audítorská činnosť je kontrolovanými subjektmi neraz vnímaná ako nepríjemná a represívna, má však aj preventívny a edukačný význam. Poskytuje tiež cenné poznatky a spätnú väzbu o stave dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a prispieva k výraznému zlepšovaniu legislatívnej činnosti úradu.

VONKAJŠIA KONTROLA

Úrad v roku 2015 pokračoval v realizácii vonkajšej kontrolnej činnosti. Kontroly **ochrany utajovaných skutočností**, ktoré zabezpečuje odbor kontroly, boli zamerané na komplexnosť ich zabezpečenia s dôrazom na koordináciu jednotlivých oblastí bezpečnosti. Úrad vykonal 20 plánovaných kontrol, deväť kontrol uskutočnil v orgánoch štátnej správy a 11 kontrol u podnikateľských subjektov. Jedna kontrola bola vykonaná ako mimoriadna kontrola. Vykonané kontroly potvrdili znižovanie počtu zistených nedostatkov. Tento trend svedčí o tom, že zabezpečenie ochrany utajovaných skutočností sa približuje požadovanej úrovni.

V oblasti **elektronického podpisu** úrad v roku 2015 vykonal šesť plánovaných **kontrol certifikačných autorít**. Jedna kontrola bola vykonaná v orgáne štátnej správy a 5 kontrol bolo vykonaných u podnikateľských subjektov. S cieľom zvyšovania bezpečnosti prostredia boli kontroly zamerané na podmienky poskytovania služieb. Porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov nebolo zistené ani v jednom kontrolovanom subjekte. Okrem kontrolnej činnosti vykonával odbor kontroly v roku 2015 aj overovaciu a školiacu činnosť. Na základe úspešného absolvovania **skúšky bezpečnostného zamestnanca** vydal 452 osobám potvrdenie o absolvovaní tejto skúšky.

RIEŠENIE SŤAŽNOSTÍ

V roku 2015 úrad prijal **sedem podaní označených ako sťažnosť**. Všetky boli dôkladne posúdené a vyhodnotené. Dve podania úrad odstúpil vecne príslušným orgánom. Zvyšné podania, ktoré neboli sťažnosťami, úrad vrátil podávateľom.

VNÚTORNÁ KONTROLA A AUDIT

Vnútorne kontrolné orgány úradu v roku 2015 vykonali **štyri vnútorné kontroly a 12 následných finančných kontrol**. Vykonané kontroly sa týkali vecného plnenia úloh z uznesení vlády. Následné finančné kontroly boli zamerané najmä na oprávnenosť vynakladania verejných prostriedkov v oblasti prevádzky služobných motorových vozidiel a cestovných náhrad pri zahraničných a tuzemských služobných cestách, ako aj na oprávnenosť použitia finančných prostriedkov sociálneho fondu s dôrazom na ich hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť. Pri kontrolách neboli zistené porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov.

Vnútorný audítor v roku 2015 vykonal **tri audítorské akcie**, pri ktorých použil postupy pre audit zhody a systémový audit. Audítorské akcie boli zamerané na zhodnotenie vysporiadania škôd a činnosť škodovej komisie, ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci v podmienkach úradu, využívania majetku štátu – mobilnej telekomunikačnej siete úradu. Vnútorný audítor nezistil žiadne porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov úradu a jeho odporúčania smerovali k predchádzaniu vzniku možných nedostatkov.

7. ZÁVERY A PRIORITY NA ROK 2016

V roku 2015 neboli zaznamenané žiadne porušenia povinností a úloh, ktoré úradu vyplývajú zo všeobecne záväzných predpisov a noriem. Plnenie všetkých úloh z uznesení vlády bolo vykonané včas a v požadovanom rozsahu. Nevyskytla sa žiadna situácia, ktorá by mala zásadný negatívny vplyv na výkon funkcií a činností úradu.

V **oblasti ochrany utajovaných skutočností** úrad pokračoval v budovaní národného systému ochrany utajovaných skutočností, realizoval kontrolu utajovaných skutočností v štátnych orgánoch a v právnických osobách, plnil úlohy centrálného registra pri výmene utajovaných skutočností a podieľal sa ochrane zahraničných utajovaných skutočností. V roku 2015 úrad po prvýkrát spracúval žiadosti o vyhodnotenie podkladov k **posudzovaniu sudcovskej spôsobilosti** a poskytoval Súdnej rade podklady k posúdeniu spôsobilosti kandidátov na sudcov.

Úrad ako **ústredný šifrový orgán** naďalej zabezpečoval bezpečné vládne a zahraničné spojenie, vykonával certifikáciu prostriedkov šifrovej ochrany informácií, uskutočňoval kontrolu ich bezpečnosti, vydával bezpečnostné štandardy a koordinoval výskum a vývoj prostriedkov šifrovej ochrany informácií.

Z pozície ústredného orgánu štátnej správy pre **elektronický podpis** úrad prevádzkoval koreňovú certifikačnú autoritu, certifikoval bezpečné produkty elektronického podpisu, posudzoval súlad elektronických podateľní so zákonnými požiadavkami, vykonával akreditáciu certifikačných autorít a realizoval kontrolu certifikačných autorít a príslušných registračných autorít.

Ďalšie činnosti úradu bezprostredne súviseli s **budovaním národných kybernetických spôsobilostí** a prípravou na prevzatie kompetencií v tejto oblasti. Rok 2015 bol charakterizovaný prípravou, tvorbou a predkladaním strategických a koncepcných materiálov pre oblasť kybernetickej bezpečnosti. Navrhované opatrenia budú realizované v ďalších rokoch s cieľom vybudovať otvorený, bezpečný a chránený národný kybernetický priestor, v ktorom bude možné predchádzať, zaznamenávať, brániť sa a zotavovať sa z prípadných kybernetických útokov na informačnú a komunikačnú infraštruktúru a jej významné aktíva.

V roku 2016 sa očakávajú viaceré dôležité legislatívne zmeny ovplyvňujúce činnosť úradu. Úrad predloží do legislatívneho procesu **návrh zákona o dôveryhodných službách**, ktorý bude vychádzať z legislatívy EÚ a plne nahradí v súčasnosti platný zákon o elektronickom podpise. Úrad predstaví aj **návrh zákona o kybernetickej bezpečnosti**, ktorý zavedie opatrenia zamerané na budovanie a posilňovanie národných kybernetických spôsobilostí s cieľom vytvorenia účinnej ochrany kybernetického priestoru Slovenskej republiky. Okrem toho úrad v roku 2016 plánuje predložiť aj **návrhy na novelizáciu vykonávacích predpisov k zákonu o ochrane utajovaných skutočností**, ktorými bude reagovať na konkrétne poznatky z aplikačnej praxe.

Z medzinárodného hľadiska budú najdôležitejšie činnosti spojené s prípravou Slovenskej republiky na **prvé predsedníctvo Slovenskej republiky v Rade Európskej únie**. V bilaterálnych vzťahoch sa v roku 2016 očakáva podpis dohody o ochrane utajovaných skutočností s Kazachstanom, Maltou a novej dohody s Veľkou Britániou.

Keďže v uplynulom programovom období sa úradu nepodarilo využiť možnosť čerpať prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ a začať s realizáciou **projektu zavedenia plne elektronických služieb úradu**, v roku 2016 bude úrad pokračovať v aktivitách zameraných na získanie finančných prostriedkov na jeho realizáciu. Zámerom projektu je zabezpečiť občanom a podnikateľom komplexné vybavovanie záležitostí vo vzťahu k úradu. Uvedenie projektu do praxe sa očakáva v priebehu niekoľkých nasledujúcich rokov.